

Varhainen auttaminen edunvalvonnan vaihtoehtona

■ Holhoustoimilain mukaan henkilölle, joka sairauden tai heikentyneen terveydentilansa vuoksi ei kykene hoitamaan taloudellisia asioitaan, voidaan määrätä edunvalvoja näiden asioiden hoitamista varten.

Laissa edunvalvonta on tarkoitettu viimeisjaiseksi keinoksi asioiden hoitoon ja asiat tulee ensisijaisesti hoitaa muilla keinoilla. Näitä muita keinoja ovat esimerkiksi omaisten tuki ja sosiaalitoimen apu.

Tällä lainsäätäjät on halunnut korostaa muiden palvelujen järjestämisen ensisijaisuutta.

Väestömme myös Hyvinkäällä ikääntyy. Usein terveys valitettavasti ikääntyvällä ihmisellä heikkenee ja toimintakyky laskee.

Henkilö tarvitsisi tukea aivan arkipäiväisissä asioissa, kuten laskujen maksussa ja viranomaisasioinnissa. Myös pelkkää toisen ihmisen läheisyyttä ja seuraa kaivataan.

Useilla vanhuksilla ei ole lähellä olevia lähiomaisia tai heitä

ei ole lainkaan. Mitä asialle voidaan tehdä?

Mielenterveysongelmat ovat myös lisääntyneet. Sairaana ei jaksakaan edes nousta sängystä, saati hoitaa muita asioitaan. Apua on usein vaikea myös saada, jos edes tietää mihin tahoon pitäisi ottaa yhteyttä. Mitä asialle voidaan tehdä?

Asiat menevät hoitamattomana sotkuun, kun laskuja jää maksamatta ja jopa ulosottoon asti. Asuntokin voi maksamattomien vuokrien vuoksi mennä. Myös mieliala laskee hoitamattomien asioiden vuoksi edelleen ja toimintakyky heikkenee entestään.

Kotihoidon apua voi saada, jos sitä osaa ja jaksaa hakea, mutta se auttaa vain osaan pulmista.

Kotihoito ei nykymallissaan auta taloudellisten asioiden hoidossa, eikä hoitajilla usein ajanpuutteen vuoksi ole aikaa seurannapitoonkaan.

Kun terveys on edelleen hei-

kentynyt ja asiat jääneet siksi pitkältä ajalta hoitamatta, tulee eteen holhoustoimilain mukaisen edunvalvojan määrääminen.

Kun omaisia ei ole auttamassa, määrätään edunvalvojaksi valtion viranomaisen eli yleinen edunvalvoja.

Hän toki maksaa laskut ja järjestele paperiasiat, mutta miksi näin pitkälle pitää mennä ennen kuin saa riittävästi apua näinkin tavanomaisten asioiden hoitoon?

Edunvalvojan määrääminen rajoittaa käytännössä myös henkilön itsemääräämisoikeutta omien raha-asioiden hoidossa, eikä se tuo ratkaisua myöskään yksinäisyyteen.

Näin edunvalvonnasta viimeisjaisena ja järeimpänä keinona asioiden hoidon järjestämiseksi, tuleekin ensimmäinen keino auttaa. Apu tulee myös vasta siinä vaiheessa kun asiat ovat jo jääneet hoitamatta.

Edunvalvojan määrääminen

on hyvä keino turvata henkilön asioiden hoito silloin, kun asioita ei voida enää aidosti hoitaa muulla tavoin.

Jos asiat kuitenkin voitaisiin hoitaa muilla kevyemmällä tavoin, tulisi kunnan tarjota näitä muita keinoja auttamiseen.

Useimmiten asiat, joissa apua tarvitaan ovat siis täysin arkipäiväisiä asioita, kuten laskujen maksu ja käyttörahojen nostaminen.

Kunnan ja kuntalaisten tulee satsata aktiivisemmin voimavaroja tähän välimaastoon. Oma toiminta selviämistä tulee tukea kaikin tavoin. Riittävä tuki pidentää henkilöiden mahdollisuuksia selviytyä kotona palveluiden turvin.

Tässä tuen tarjoamisessa tulisi kiinnittää huomiota myös siihen, että näiden yksinäisten ja sairaiden henkilöiden vointia seurattaisiin myös kunnasta päin.

Onhan usein niin, että saamme lukea lehdistä siitä, kuinka

sairas henkilö on löytynyt kotiaan yksin menehtyneenä eikä kukaan ole tiennyt hänen heikoista olosuhteistaan.

Yksinäisyys ja ongelmien kasaantuminen johtavat usein henkilön terveydentilan romahdamiseen ja sitä kautta laitoshoidon tarpeeseen.

On tässäkin huomattava, että laitoshoidon kustannuksiltaan kunnalle kalliimpaa verrattuna muihin kotona selviytymistä tukeviin palveluihin, joten ainakaan kalliimmaksi tämä vaihtoehto ei kunnalle tulisi.

Uskon, että halua auttamiseen yksittäisiltä kunnan virkamiehiltä kyllä löytyisi, jos vain riittäviä resursseja ja ohjausta asiaa varten olisi käytössä.

Jokaisella tulee mielestäni olla oikeus saada ajoissa tukea selvitäkseen arjessaan.

Leena Meri

varatuomari, henkikirjoittaja,
kunnallisvalaliehdokas (ps)
Hyvinkää